

नेपाल गजेट

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, वैशाख १६ गते २०१९ साल

श्री ५ को सरकार
उद्योग तथा वाणिज्य मन्त्रालय

श्री ५ को सरकारले बनाएको तल लेखिए बमोजिम पाठन औद्योगिक क्षेत्र (सेड वितरण) नियमहरू २०१९ सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः— (१) यी नियमहरूको नाम पाठन औद्योगिक क्षेत्र (सेड वितरण) नियमहरू, २०१९ रहेको छ ।

(२) यी नियमहरू तुरन्त प्रारम्भ हुनेछन् ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमहरूमा—

(क) “सेड” वा “टहरा” भन्नाले श्री ५ को सरकारले पाठन औद्योगिक क्षेत्रमा साना उद्योगहरू खोल्न चाहेका व्यवित्तहरूलाई लिज वा हायर पर्चेजमा दिने गरी बनाइएको टहराहरू सम्झनु पर्छ,

(ख) “बोर्ड” भन्नाले औद्योगिक विकास समिति गठन आदेश, २०१७ को दफा २ को उप-दफा (२) अनुसार गठित औद्योगिक विकास समिति सम्झनु पर्छ । यस शब्दले उक्त समितिको कार्यहरू सम्पन्न गर्न समय समय गठन गरिने उप-समितिहरूसमेत जनाउँछ,

(११)

३३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछा

- (ग) “भाडावाला” भन्नाले भाडा तिर्ने आधारमा ठहरा पाउने व्यक्ति सम्मानु पर्छ,
- (घ) “हायर पर्चेजर” भन्नाले हायर पर्चेजरको आधारमा ठहरा पाउने व्यक्ति सम्मानु पर्छ,
- (ड) “भाडा” भन्नाले बोर्डले समय समयमा परिस्थिति अनुसार तोकिविएको प्रत्येक ठहराको घटाइएको (सब-सिडाइज्ड) वा स्टाण्डर्ड भाडा सम्मानु पर्छ,
- (च) “डाइरेक्टर” भन्नाले श्री ५ को सरकार उद्योग विभागको डाइरेक्टर सम्मानु पर्छ।

३. दरखास्त स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने बोर्डको अधिकारः— ठहराको निमित्त आएको सबै दरखास्तहरू डाइरेक्टरले बोर्डको विचारार्थ बोर्डको समक्ष पेशगरी भएको निर्णय बमोजिम ठहराहरू वितरण गर्ने काम गर्नेछ। ठहराको निमित्त पर्न आएको कुनै दरखास्त स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने पूर्ण अधिकार, बोर्डको हुनेछ।
४. सूचना पठाउनपर्ने— ठहराको निमित्त पर्न आएको दरखास्तहरू बोर्डबाट स्वीकृत भए नभएको कुराको सूचना सम्बन्धित व्यक्तित्वाई दिने डाइरेक्टरको कर्तव्य हुनेछ।
५. समयमा मञ्जूरी नआएमा हुने— नियम ४ बमोजिम सूचना पाएको मितिले १५ दिन भित्र दरखास्तवालाले ठहरा लिने नलिने कुराको लिखित सूचना डाइरेक्टरकहाँ पठाइ— सम्मानु पर्छ। समयभित्र आपनो मञ्जूरी नपठाउनेको घरौदी जफत हुनेछ। तर मनासिब माफिकको कारण परी मञ्जूरी पठाउन नसकेको भन्ने कुरा डाइरेक्टरलाई लागेमा डाइरेक्टरले मञ्जूरी पठाउन समयमा थप गर्न सक्नेछ र सो म्याइ नाघी आएको मञ्जूरीमा कुनै कारबाइ गरिने छैन। आपनो मञ्जूरी पठाउंदा दरखास्तवालाले मञ्जूरीनामाको साथै बहालमा वा हायर पर्चेजरका कुन प्रकारले ठहरा लिने हो सो कुरा पनि उल्लेख हुनुपर्दछ।
६. ठहरा दर्ता गरिदिनुपर्ने— दरखास्तवालाको मञ्जूरीनामा प्राप्त भएपछि डाइरेक्टरले ठहरा पाउने व्यक्ति वा फर्मको नाममा सो ठहराको दर्ता गर्ने व्यवस्था गरिदिनुपर्नेछ।
७. ठहरा पाउनेले पालन गर्नुपर्ने वर्तहरू— (१) भाडामा ठहरा पाउने व्यक्ति वा फर्मले देहावको शर्तहरू पालन गर्नुपर्छ।—

- (क) ठहरा छाडन वा छुडाउन चाहेसा भाडामा ठहरा लिने वा दिनेले ६ महीना अगावै आफूले छाडन वा छुडाउन चाहेको सूचना एकले अकोलाई दिनुपर्नेछ,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- (ख) साधारणतः दहरा मर्मत गर्ने कामको जिम्मा थी ५ को सरकारमा रहनेछ तर दहरा नोकसानी नभएमा दहरा पाउनेले सो नोकसानी भएको थाहा पाएको मितिले १ महीनाभित्र मर्मत गर्नुपर्नेछ । सो नगरेमा थी ५ को सरकारले मर्मत गरी त्यस्तो मर्मतलाई लागेको खर्च दहरा पाउनेसं असूल उपर गर्नेछ ,
- (ग) दहराहरूमा पानी र बिजुलीको सप्लाइको व्यवस्था थी ५ को सरकारले गरिदिनेछ तर तिनीहरूलाई व्यवस्थित ढंगबाट चलाउने काम दहरा पाउनेको हुनेछ ,
- (घ) दहराहरू भाडामा दिवा त्यसको दर थी ५ को सरकारले समय समयमा निधारित गरे बमोजिम हुनेछ । दहरा पाउनेले तिर्नुपर्ने भाडाको पेश्की जुन महीनाको भाडा हो सोही महीनाको १० गतेभित्र बुझाइ- सक्नुपर्छ । सो म्यादभित्र भाडा नबुझाएमा पहिलो २ महीनासम्म प्रत्येक महीनाको एक महीनाको भाडा चौथाइ रकम जरिबानाको रूपमा असूल गरिनेछ र सो म्यादभित्र पनि भाडा नबुझाएमा दहरा लिनेलाई सो दहराबाट हटाइनेछ र दहराको बाँकी भाडा सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गरिनेछ ,
- (ङ) दहरामा दहरो पाउनेले बोर्डबाट स्वीकृत उद्योग बाहेक अरु कुनै उद्योग बोर्डको पूर्व स्वीकृति नलिई राख्न हुँदैन र उक्त दहरो अरु कुनै काममा उपयोगसमेत गर्न हुँदैन ,
- (च) दहरा भाडामा लिनेले आफूले पाएको दहरो अरु कसैलाई भाडामा दिन र बाधक राख्न वा दहरोमा आफ्नो अधिकार कुनै किसिमबाट गुमाउन वा कस्तको नाममा नामसारी गरिदिन वा बेचविखन गर्न वा त्यसबाट व्याज उठाउन पाउनेछैन ,
- (छ) दहरो पाउनेले भाडामा दहरो पाएको मितिले ६ महीनाभित्र दहरोमा उत्पादनको काम शुङ गर्नुपर्नेछ । डाइरेक्टरले चाहेमा सो म्यादमा बढी मात्र ३ महीनाको थप म्याद दिन सक्नेछ । तर त्यसरी म्याद थप गर्दा म्याद मागेको र दिएको कारणसमेत खुलाई लिखित रूपमा राख्नुपर्नेछ ,
- (ज) डाइरेक्टरको पूर्व स्वीकृति विना ६ महीनाभन्दा बढी समयसम्म आफूले भाडामा पाएको दहरोमा काम रोकी वा कुनैपनि उद्योग नचलाई राखेमा बोर्डले एक महीना अगावै सूचना गरी दहरो दिएको बदर गर्न सक्नेछ र सो दहरो आफ्नो अधीनमा लिनेछ ,

(क्ष) खास टहरोको भवनमा डाइरेक्टको पूर्व स्वीकृति विना कुनै किसिमको थपघट वा हेरफेर गर्न पाइनेछैन ,

(ज) टहराहरू औद्योगिक कामको निमित्त मात्र उपयोग गर्न पाइनेछ र कुनै हालतमा पनि डेराको रूपमा उपयोग गर्न पाइनेछैन ।

(२) टहरोपाउने व्यक्ति वा फर्मले उप-नियम (१) मा उल्लिखित शर्तहरू-मध्ये कुनै पनि शर्त पालन नगरेमा शर्तहरू उल्लंघन गरेको मानिनेछ र सो भाडाबाला-बाट सो टहरा खालि गराउने अधिकार डाइरेक्टरलाई हुनेछ ।

८. हायर-पर्चेजमा टहरा दिंदाको शर्तहरू:- (१) हायर-पर्चेजमा टहरा दिंदा देहायको शर्तहरू बमोजिम गरिनेछः-

(क) हायर-पर्चेजमा टहरा लिनेलाई १५ वर्षको निमित्त भाडामा टहरा दिई-नेछ । उक्त म्याद नावेपछि निजले बाहेमा सो टहरा किन्त्र सक्नेछ तर निजले आफूले तिर्नपर्ने सबै किस्ताहरू बुझाइसकेको हुनु पर्छ ,

(ख) टहरो पाउनेले टहरो बापत श्री ५ को सरकारद्वारा तोकिदिएको मोलको २० प्रतिशत पहिलो किस्ता पेशकीको रूपमा तिर्नुपर्नेछ र बाँकी रकम १५ बराबर किस्तामा सयकडा ५ का दरले व्याजसमेत जोडी तिर्नुपर्नेछ । हायर-पर्चेज सम्झौता भएको मितिदेखि १ वर्ष पछिको पहिलो दिनमा अर्को किस्ता भुक्तान गर्नुपर्नेछ र त्यसपछि पनि चुक्ता नहुन्जेलसम्म कमशःप्रत्येक वर्ष पछिको पहिलो दिनमा अर्को किस्ता तिर्नुपर्नेछ । कठिन अवस्था पर्नाई किस्ता तिर्न नसकेको भन्ने डाइरेक्टरलाई लागेमा किस्ता बुझाउनुपर्ने मितिमा २ महीनाको म्याद निजले बढाउन सक्नेछ । तर यसो गर्दा सो थप म्याद मागेको र दिएको कारणसमेत खुलाई लिखित रूपमा राख्नुपर्छ । टहरा बनाउंदा लागेको यकिन रकम कायम नभइसकेको भए अन्दाजी मोल डाइरेक्टरले निर्धारण गर्न सक्नेछ र पछि मोल ठेगान भएपछि सोही अनुसार मोल लिइनेछ ,

(ग) निर्धारित समयमा किस्ता भुक्तान नभएमा एक महीना अगावै सूचना दिई सम्झौता बदर गर्ने अधिकार डाइरेक्टरको हुनेछ र सो सम्झौता बदर भएपछि उबत टहरा भाडामा दिए सरह मानिनेछ ,

(घ) हायर-पर्चेजमा टहरा लिनेले आफूले पाएको टहराहरू अरू कसैलाई भाडामा दिन र बन्धक राख्न वा टहरा उपर आपनो अधिकार गुमाउन वा कसैको नाममा नामसारी गरिदिन वा बेच विखन गर्न वा त्यसबाट व्याज उठाउन पाइनेछैन ,

- (इ) टहरा पाउनेले बोर्डबाट स्वीकृत उद्योग बाहेक अरु उद्योग बोर्डको पूर्व स्वीकृति नलिई राख्न पाइने छैन र अरु कुनै काममा समेत उपयोग गर्न पाइनेछैन ,
- (ब) हायर-पचेंजरले टहरोलाई राखो अवस्थामा राख्नुपर्नेछ र सो नगरेमा डाइरेक्टरले मर्मत गराई लागेको रकम हायर-पचेंजरसंग असूल उपर गर्न सक्नेछ ,
- (च) टहरोको मोल बापत हायर-पचेंज रकमको सबै किस्ताहरू भुक्तान नभएसम्म हायर-पचेंज डाइरेक्टरको नाममा आगो तथा नोकसानीबाट बचाउन आगो तथा अरु खतराहरू विरुद्ध टहरोको परल मोलको एक इन्स्योरेन्स कम्पनीमा इन्स्योरेन्स गराउनपर्नेछ र यस सम्बन्धी प्रिनियम तिरेको सबै रसीद र इन्स्योरेन्स पलिसीहरू डाइरेक्टरको जिम्मामा बुझाउनुपर्नेछ ,
- (ज) हायर-पचेंजरले टहरा लिएको सम्झौता भएको मितिदेखि ६ महीनाभित्र टहरोमा उत्पादनको काम शुरू गर्नुपर्नेछ । डाइरेक्टरले चाहेमा यसमा बढीसेबढी ३ महीनाको म्याद थप गरिदिन सक्नेछ । तर निजले त्यसरी थप म्याद मागेको र दिएको कारणहरू समेत खुलाई लिखित रूपमा राख्नुपर्नेछ ,
- (झ) हापर-पचेंजमा टहरा लिंदा हायर-पचेंजरले श्री ५ को सरकार उद्योग विभागसंग सम्झौता गर्नुपर्नेछ ,
- (ञ) खास टहरो भवनमा डाइरेक्टरको पूर्व अनुमति विना कुनै किसिमको थपघट र हेरफेरसमेत गर्न पाइनेछैन ,
- (ट) डाइरेक्टरको पूर्व अनुमति नलिई ६ महीनाभन्दा बढी अवधिसम्म टहरोमा काम रोक्का गरेमा अथवा उद्योग नचलाई राखेमा बोर्डले एक महीना अगावै सूचनागरी टहरो दिएको सम्झौता बदर गर्न सक्नेछ र सो टहरो आफ्नो जिम्मामा लिनेछ ,
- (ठ) ठेक्का अवधिभित्र वा सबै किस्ता तिरी नामसारी गरिसकेपछि डाइरेक्टरको पूर्व अनुमति विना ६ महीनाभन्दा बढी अवधिसम्म टहरोमा काम रोक्का गरेमा वा बन्द गरेमा श्री ५ को सरकारले एक महीना अगावै सूचना दिई टहरो आफ्नो अधिकारमा लिनेछ । यस्तो अवस्था ठेक्का अवधिभित्र परेमा तिरिसकेको सबै किस्ताहरू जफत हुनेछ ।
- (२) टहरो पाउनेले उप-नियम(१) मा उलिलिखित कुनै शर्त पुऱ्याउन नसकेमा डाइरेक्ट-रलाई सो टहरो आफ्नो अधीनमा लिने अधिकार हुनेछ । यसो गर्दा टहरो लिवेले बुझाएको किस्ता रकम हिसाबगरी त्यस्तो टहराको हुने बहाल बुझाएको किस्ता रकमबाट कट्टा गरी बाँकी

भए हायर-पर्चेजमा टहरा लिनेलाई फिर्ता गरिनेछ र नपुग हुन आए सरकारी बांकी सरह निजबाट असूल गरिनेछ ।

६. सबै किसिमको टहरा पाउनेहरूको कर्तव्यः— सबै किसिमले टहराहरू पाउनेको कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (१) डाइरेक्टर वा पाठन औद्योगिक क्षेत्र सम्बन्धी काम गर्ने उद्योग विभागको कुनै अफिसरले चाहेको सबै समाचारहरू र समय समयको रिपोर्ट तथा उद्योग खडा गरेर त्यसबाट भएकोउ त्यादन आमदानी इत्यादि बारे समाचार दिने ।
- (२) डाइरेक्टरले जांचन खटाएको व्यक्ति वा व्यक्तिहरूलाई आफूले चलाएको उद्योग जांच दिने ।
- (३) टहरोलाई सधैं सफा सुधार राख्ने र आमोदाट बचाउन आवश्यक सरसामानहरू पनि राख्नुपर्ने ।
- (४) डाइरेक्टर वा पाठन औद्योगिक क्षेत्र सम्बन्धी काम गर्ने उद्योग विभागको कुनै पनि अफिसरले समय समयमा जारी गरेको आदेशहरू मान्नु पर्ने ।
- (५) पहिला तयार हुने १२ ओटा टहराहरू लिनेले उद्योग विभागसंग सम्झौतामा सही गरेको मितिमा देहायमा लेखिए बमोजिम सो विभागलाई दिनुपर्ने:-
(क) टहराको ३ महीनाको भाडा बराबरको रकम धरौट राख्ने,
(ख) टहरामा खडागर्ने उद्योग बारे पूरा विवरणसहितको योजनाको चार प्रति दिने ।

१०. पछि बनी तयार हुने टहराहरू बारे:- (१) पछि तयार हुने टहराहरू भाडामा अथवा हायर-पर्चेजमा लिनेहरूले दरखास्तसाथै टहराको तीन महीनाको भाडा धरौट राख्नुपर्नेछ ।

- (२) आफूले टहरामा राख्न खोजेको उद्योग बारे पूरा विवरणसहितको योजनाको चार प्रति दरखास्तसाथ पठाउनुपर्नेछ ।
- (३) दरखास्त बोर्डमा स्वीकृत भै त्यसको सूचना दरखास्तवालाकहां पुगेको १५ दिन-भित्र टहरो नलिने भए सो कुराको जनाउ उद्योग विभागमा दिएमा दरखास्त-साथ राखेको धरौट फिर्ता हुनेछ ।
तर दरखास्तवालाले स्वीकृत भएको सूचना पाएको १५ दिनभित्र टहरो नलिने कुराको जनाउ उद्योग विभागमा नदिएमा निजले राखेको धरौट जफत हुनेछ ।
- (४) बोर्डबाट कुनै दरखास्त अस्वीकृत भएमा पनि दरखास्तसाथ आएको धरौट फिर्ता हुनेछ ।

(५) दरखास्त स्वीकृत भएको सूचना पाई त्यसको मन्जुरी दरखास्तवालाले दिइपछि किटिएको समयभित्रै ठहरी जिम्मा लिन नसकेमा पनि दरखास्तसाथ आएको धरौट जफत हुनेछ ।

(६) यी नियमहरू पहिला तयार भएका १२ टहरा भाडामा वा हायर-पर्चेजमा टहर लिन सरह पछि बनी तयार हुने टहरा भाडामा लिने वा हायर-पचजमा टहरा लिनेलाई पनि लागू हुनेछ ।

११. अनेष्ट मनी जफत र फिर्ता:- (१) टहरा लिने सम्झौता भैसकेपछि कुनै खास कारणले गर्दा बोर्डले टहरा नदिने ठहरोएमा टहराको लागि उद्योग विभागमा जम्मा गरेको धरौट रकम डाइरेक्टरले फिर्ता दिनेछ ।

(२) टहरोको लागि उद्योग विभागमा जम्मा गरेको धरौट निम्न अवस्थामा डाइरेक्टरले जफत गर्नेछ:-

(क) बोर्डले टहरो दिने निर्णय गरिसकेपछि माथि उलिलखित नियमहरू तोकिएको समयभित्र आफ्नो मन्जुरी नपठाएमा,

(ख) टहरो लिने मन्जुरी दिइसकेपछि र तोकिएको समयभित्र नामसारी गरी लिनुपर्नेमा सो गगरेमा,

(ग) डाइरेक्टरले धनुमति दिए बाहेक टहरो पाएको मितिदेखि ६ महीनाभित्र उद्योग स्थापना गरी उत्पादन शुरू गर्न नसकेमा ।

आज्ञाले-

कृष्णबहाम मल्ल

श्री ५ को सरकारको सचिव,
उद्योग तथा वाणिज्य मन्त्रालय ।

गोरखापत्र छापखानामा मुद्रित

८८

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

गोपनीय
विभाग,

४८

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।